

Asia: VN/1872/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi automaatio- ja latauspistelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Ajoneuvokanta on muuttumassa yhä enemmän "sähkövoimaiseksi". On hyvä ja tavoiteltava asia, että ajoneuvojen, eli lähinnä autojen omistajat voivat hankkia tulevaisuudessa sähköauton asuinmuodosta riippumatta, oli sitten kyseessä omakoti-, rivi- tai kerrostalo ja omistus- tai vuokra-asunto. Valinnan mahdollisuus edellyttää riittävän helppoa latausmahdollisuutta, josta sähköä on ostettavissa mihin vuorokauden- ja vuodenaikaan tahansa mieluusti myös nk. pörssisähköä silloin kun sähkön hinta on mahdollisimman edullinen.

Edellä mainitun tavoitteen toteutuminen edellyttää käytännössä asuntojen autopaikolle latauspisteitä riittävästi ja siten, että sähköautojen määrän kasvaessa on latauspisteitä mahdollisuus lisätä todellisen tarpeen mukaan kohtuullisilla kustannuksilla. Myös työpaikkojen ja julkisten rakennusten autopaikoille tarvitaan latauspisteitä jo nyt ja mahdollisuus tarvittaessa lisätä niitä helposti ja kohtuullisilla kustannuksilla. Rakentamisvaiheessa tehtävä latauspisteiden rakentaminen valmiiksi nykyisen tarpeen mukaan, putkitus+kaapelointi tai osaksi pelkkä putkitus vaikuttaa järkevältä ja mahdollistaa kohtuullisilla kustannuksilla lisätä todellisen tarpeen mukaan pisteiden määrää. Ei siis rakenneta pisteitä valmiiksi odottamaan tulevaa mahdollisesti useiden vuosien kuluttua syntyvää tarvetta.

Autokannan sähköistymisen vaikutus rakennusten paloturvallisuuteen saattaa olla tulevaisuuden haaste. Autopalot ovat jonkin verran haastavia sammuttaa. Tehokkain tapa on jäähdyttää akusto voimakkaasti vedellä, usein upottamalla auto veteen tai käyttämällä erityisiä sammutuslaitteita. Palo voi kestää pitkään, ja myrkylliset kaasut ovat suuri riski. Jos sähköauto syttyy palamaan kellarissa, on jonkinmoisia haasteita viedä palava auto ulos ja upottaa se vesialtaaseen. Aiheuttaako tämä jotain vaikutuksia/rajoituksia myös latauspisteiden määrään ja sijoitteluun?

Pyöräpaikat lukitusmahdollisuudella varustettuna ovat myöskin tarpeellisia. On perusteltua, että paikkojen määrä, niiden sijainti ja kunto eivät muodosta rajoitetta tai estettä pyörän hyödyntämiseen työmatkakäytössä, asiointissa ja terveyttä ylläpitävässä kuntoilussa.

Sähköpyörät ovat yleistyneet. Akkujen lataaminen työpaikoilla ja kotona onnistuu yleensä sisällä. Julkisissa rakennuksissa ja esim. kaupoissa asioivilla asiakkailla ilmeisesti syntyy jossain määrin tarvetta ladata akkuja. Niissä olisi pyöräpaikkojen lisäksi jonkin verran tarvetta lukittaville latauspisteille.

Normaalikokoisten pyörien lisäksi on käytössä lasten perävaunulla varustettuja ja tavaran kuljetusmahdollisuudella varustettuja pyöriä, jotka eivät mahdu normaaliin pyöräpaikkaan. Niillekin tulisi järjestää tarpeellinen määrä asianmukaisia lukitusmahdollisuudella varustettuja pyöräpaikkoja.

Pykälissä 5 ja 6 on esitetty vähimmäismäärät ja ajankohdat mihin mennessä viimeistään latauspisteet ja pyöräpaikat on toteutettava olemassaoleviin rakennuksiin, uudisrakennuksiin ja laamittaisesti korjattaviin rakennuksiin.

Velvoitteet vaikuttavat aika "monitahoisilta". Herää väkisin kysymys, että olisiko ollut mahdollista yksinkertaistaa määrittelyjä. Jos ne säilyvät luonnoksen mukaisina, on rakennusvalvonnalla jonkin verran lisätyötä pyrkiä huolehtimaan siitä, että rakennushankeeseen ryhtyvän asiantuntijat ottavat minimi-vaatimukset huomioon suunnitelmissa rakentamisluvan hakuvaiheessa ja toteutuksessa. Tarvitaan todennäköisesti avuksi jotain "työkaluja" avuksi esim. jokin taulukko, vuokaavio tai vastaava tai mahdollisesti jokin tekoälyä hyödyntävä työkalu.

Pykälän 9 mukainen älykäs ja kaksisuuntainen lataus mahdollistaa autojen toiminnan myös "sähkövarastona", mikä voi auttaa sähkön tuotantokapasiteetin vaihdellessa esimerkiksi tuulen ja auringon paisteen mukaan.

Automaatio- ja ohjausjärjestelmistä:

Pykälän 11-14 mukaiset rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmät tuovat lisää tekniikka ja myös kustannuksia rakennukseen. Ne kuitenkin auttavat merkittävästi käyttämään ainoastaan ja vain tarpeen mukaisen määrän energiaa ja silloin kun sitä oikeasti tarvitaan. Edesauttavat, että tekniset laitteet toimivat kuten suunniteltu – varmistavat toimivuuden. Heikosti toimivat järjestelmät synnyttävät lisäkuluja, jotka rakennuksen elinkaaren aikana voivat olla merkittävästi

suurempia kuin toimivien automaatio- ja ohjausjärjestelmien investoinnin kustannukset. Huonosti toimivat/toimimattomat järjestelmät tai niiden puuttuminen voivat aiheuttaa suoranaista vahinkoa rakennukselle, mikä voi johtaa merkittäviin rakennuksen korjaustarpeisiin.

Syntyvästä datasta on hyötyä kun mahdollisissa häiriö-tilanteissa laitteita joudutaan säätämään, huoltamaan ja korjaamaan.

On kuitenkin syytä jonkin verran kriittisesti tarkastella, mikä kaikki data on oikeasti tarpeellista ja kuinka tiheällä syklillä sitä kerätään (datan määrä) tavanomaisessa rakennuksessa. Kehityshankkeet ovat oma lukunsa, joissa tätä asiaa voidaan selvittää.

Osa nykyisin käytössä olevista järjestelmistä ei kerää ”historiadataa” talteen, mikä voi hankaloittaa häiriötilanteiden selvitystä ja häiriöiden poistoa.

Hienonen Markku
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry